

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
[LUJ], Calea Regele Ferdinand 66.
Telefon: 61.

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

[LUJ], 1934. III. évfolyam

185. szám

Augusztus 16.

Csütörtök

Maniu Gyula:

„Akik köztársasági kalandokba akarják vezetni az országot, esztelenül cselekednek“

Kétezer ember vett részt a volt miniszterelnök tiszteletére rendezett banketten

(BUKAREST.) A Maniu mellett szimpátiatüntetést rendezett és az egész országban beharangozott nagy bukaresti bankett tegnap este több, mint kétezer résztvevő jelenlétében lezajlott. Jelen voltak többek között Grigore Filipescu, a konzervatív párt elnöke, Gafencu volt közoktatásiügyi államtitkár, Madgearu volt pénzügyminiszter, Pan Halippa, a beszarábiai csoport vezetője, Motogna Aurel, Leucutia, Protopopescu, Polizu-Micsunesti és Lazar Ilie képviselő, akit annakidején a Vajda-csoport kizárta a nemzeti-parasztpártból.

Külön 200 személyes küldöttség gel jelent meg Brezeanuvól az élén a prahovai szervezet.

MIHALACHE NINCS JELEN...

A bankettet Brataseanu nyitotta meg pohárköszöntőjével, utána Filipescu Grigore méltatta Maniut. A megnyitó pohárköszöntők után

Mihalache levelét olvassák fel, amelyben a jelenlegi pártelnök sajnálkozását fejezi ki hogy személyesen nem vehet részt a banketten, de szívvel-lélekkel azért jelen van és elítéli a Maniu ellen hangoztatott vádakokat.

Felszólaltak még a banketten Madgearu, aki Maniuban a királypárti politikust emelte ki, Pan Halippa, Crisan, az ifjúság nevében Mataescu és Gafencu is. A pohárköszöntőkre Maniu nagy beszédben válaszolt:

MANIU BESZÉDE

— Mindenekelőtt köszönetet mondok azoknak, akik mellettem, ezt a megleghangulatu estét megrendezték, — mondotta Maniu — és úgy tekintem ezt, mint az ellenem indult erkölcsi rágalomhadjáratnak a visszahatását. Eppen ezért elégtétellel tölt el engem ez az este, mert nekünk elsősorban arra kell törekednünk, hogy úgy magánéletünk, mint pedig a köz szempontjait szolgáló működésünk a legszilárdabb erkölcsi alapokon álljon.

Jólesik, hogy felemlítették királyhűségemet, mert azok, akik köztársasági kalandokba akarják belevezetni az ország hajóját, esztelenül cselekszenek.

Ha valaki engem vad republikánusnak bélyegezne, nem engem támadna meg becsületemben, hanem az Önök erkölcsi magatartását rágalmazná és gyalázná meg.

Beszéde további során abbéli reményét fejezte ki Maniu, hogy az ország lelki és anyagi megerősítésének munkájában minden állampolgár közre fog működni és ennek a nagy célnak szenteli minden erejét. Beszédét ezzel fejezte be:

— Azok emlékére emelem poharam, akik ezelőtt 18 évvel nemzeti öntudattal telve, átlépték a Kárpátokat és azokéra, akik a mai ünnepséget lehetővé tették.

Összeomlás fenyegeti az erdélyi magyar pénzügyintézeteket, ha idejében nem jön segítség

(KOLOZSVÁR.) Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya — mint ismeretes — az elmúlt hét hétfőjén ülést tartott, amelyen foglalkozott a konverziós törvény életbeléptetése folytán előállott helyzettel. A párt közgazdasági szakosztályának az volt az elgondolása, hogy megküserli az egyensúlyt megteremtési a betétesek, hitelélvezők és a bankok között, mert az a veszély fenyeget, hogy Erdélyben a hitelélet teljesen összeomlik, melyből beláthatatlan következmények származhatnak az erdélyi magyarságra.

A nagyközönség örömmel fogadta a párt szakosztályának ezt a megmozdulását. A szakosztály ülésének határozatait jóváhagyás végett felter-

Éjjel 12 órakor a jelenlevők elszállottak.

MANIU KILÉP A PÁRTBÓL?

Kinos meglepetést keltett Maniu szűkebb baráti körében, hogy az ilfovi pártszervezet nem képviseltette magát a banketten. Így Lupu és Mirto sem volt jelen. A „Curentul” szerint Mihalache, Grigore Filipescu-val való ellentéte miatt nem jelent meg az estén. Hir szerint

a meg nem jelentek ellen a párt keretén belül büntető szankciókat fognak alkalmazni.

Allitól

ezzel állna összefüggésben Maniu elhatározása, hogy ki akar lépni az elnöki tanácsból és esetleg a pártból is.

Mindenestre a szeptemberben összeülő pártkongresszuson súlyos viharok vannak előkészülőben.

jesztették a párt központjához, miután ez a legfelsőbb fórum s a szakosztályok csak előkészítő szervek, legkevésbé rendelkeznek végrehajtó erővel. Tekintettel a kérdés megoldásának szükségességére, az egész magyar közönség nyugtalanul és türelmetlenül várja ez ügyben a központ határozatát, mert minden pillanatban bekövetkezhetik a magyar pénzügyintézetek összeomlása. A meglévő pénzügyintézetek helyébe a jelenlegi pénzügyi és gazdasági viszonyok között újakat létesíteni lehetetlen. Katastrofa vár tehát a betevőkre és adósokra egyaránt, de egyúttal az egész magyarságra is. Eppen ezért érthető, hogy türelmetlenül várja mindenki a párt központjának határozatát.

Autóbaleset érte Göringet

BERLIN. Göring porosz miniszterelnököt Münchenből jövet Eidlitz közelében autóbaleset érte. A porosz miniszterelnök hátán, arcán és térdén szenvedett súlyos sérüléseket. Beszállították az oberlandi kórházba, ahol ápolás alá vették. Tegnap Hitler kancellár meglátogatta Göringet, akivel hosszabban elbeszélgetett a baleset körülményeiről. Göring állapota nem ad aggodalomra okot.

Papen Bécsben átadja megbízó levelét

BÉCS. Papen bécsi német követ érkezését mára várják az osztrák fővárosban. Papen holnap tesz látogatást Schuschnigg kancellárnál, majd Miklas szövetségi elnöknek bemutatja megbízó levelét.

Mussolini és Schuschnigg találkoása

PÁPIS. A Havas Távirati Iroda római jelentése alapján közli, hogy Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár augusztus 21-én találkozik Mussolinival Rómában. Nagyon fontos a két államférfi római találkozója, de kérdés, hogy Mussolini terveit Auszriával nyílt gyakorlati formát fognak-e ölteni.

Hire járt Starhemberg herceg Riccioéba utazik, hogy ismételt találkozzék Mussolinivel. Ez a találkozás azonban nem történik meg, mert az osztrák alkancellár elutazott Rómából Velencébe, ahol egy-két napig fog időzni.

Suvich vagy Grandi

PÁRIS. Az Echo de Paris értesítése szerint az olasz kormány Suvich külügyi államtitkárt nevezte ki olaszország bécsi követévé, amennyiben Suvich nem vállalja a megbízatást, úgy Grandi a jelenlegi londoni nagy követ kap kivételes megbízatást a bécsi képviselői ellátására.

Terroristák a vészbiróság előtt

BÉCS. A grázi és linzi katonai vésztorvényszék előtt újabb kampószerkesztés vádlottak állottak tegnap. Grátzban egy kampószerkesztés terroristát 15 évi kényszermunkára ítélték, lázadás és fegyveres merénylet büntetéseért. A linzi vésztorvényszék két terroristát, kilenc, illetve 5 évi fegyházzal büntetett.

Hozzávetőleges eredmény az erdélyi kisebbségi postások nyelvvizsgájáról

(KOLOZSVÁR.) A néhány hét tel elzött megtartott kisebbségi postásvizsga eredményeiről Bontiu, a közlekedésügyi minisztérium személyzeti osztályának főnöke érdekes nyilatkozatot tett a sajtónak. Közölte az újságírókkal, hogy a postások írásbeli vizsgájának osztályozása még nem történt meg, de a szóbeli vizsgák érdemjegyeit már nagyjában összeállították. Bontiu szerint legjobban a beszarábiai postások sajtózták el az állam nyelvét. Az erdélyi kisebbségi postások 40 százaléka megbukott a szóbelin.

Kiveszés réme fenyegeti Hortobágy állatállományát

(DEBRECEN.) Tegnapelőtt délen a debreceni városháza nagytermében népes ülést tartott a debreceni mezőgazdasági bizottság. Vársáry István felsőházi tag elnökölte alatt. A felszólalók elkeseredetten beszélték a hortobágyi állatállomány nehéz helyzetéről.

A pusztá ugyanis kiszáradt, a jószágoknak nincs mit legelni és így ezt az értékes állatállományt a kiveszés réme fenyegeti.

Elmondták a szónokok, hogy a híres magyar Hortobágyon az állatok ezrei éheznek.

Különböző módokat ajánlottak a hortobágyi jószágállomány megmentésére. A többség amellett volt, hogy

a takarmányozás és az erdei legeltetés

azok az eszközök, amelyekkel elháríthatják a veszélyt.

A továbbiakban arról tárgyalt az értekezlet, hogy

védelmet kell kérniök a kormánytól a gyümölcsvédőszer-kartell ellen.

Elkeseredetten állapították meg, hogy a nyersvas ára még ma is határozósa a békebelinek.

ANTIBES. FC Antibes—Kispest 3:3 (1:0). A kispestiek egyenrangú ellenfelei voltak a francia csapatnak.

EMLÉKERMET KAPNAK a FIFA-tól a labdarúgóvilág bajnokságon szerepelt magyar játékosok.

PRIMO CARNERA menedzsere, Leon Sél, könyvet adott ki francia nyelven, melyben leplezi az olasz bajnokot. Sél azt állítja, hogy Carnera eddig lefolytatott 49 mérkőzéséből 30 eredménye előre meg volt állapítva. Carnera rágalmazásért pert indított volt menedzsere ellen.

Autóbusz-járat Cluj—Bucuresti

Mociu, Targu-Mures, Brasov, Ploesti-en keresztül. — Indul Kolozsvárról hétfőn és csütörtökön reggel 6 órakor. Indul Bucuresti-ből vissza szerdán és szombaton délután 3 órakor.

Menetjegy . . . Lei 400
Menetérti jegy . . . 700

Információk és jegyek Kolozsváron az autóbusz állomáson. Telefon 155 szerezhető be.

Szeptember 10-én bocsátja ki a pénzügyminiszter a belföldi kölcsön kötvényeit... adóbonokkal is lehet jegyezni

(KOLOZSVÁR.) A belföldi kölcsön kibocsátása elé, különösen pénzügyi körök, a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek.

Pontos részletek a belföldi kölcsön kibocsátásának tervezetéről eddig még nem kerültek nyilvánosságra.

Bizonyos helyeken azonban már is idegességgel fogadják a tervet, mert attól tartanak, hogy a kölcsön lejegyzésének esetleg kényszerjellege is lehet.

Másrésről arról biztosítanak bennünket, hogy a belföldi kölcsön lejegyzése mindenféle befolyástól mentes lesz és nem is lesz szükség preszsióra. A belföldi kölcsön ugyanis a kibocsátási tervet

olyan kedvező tőkebefektetést ígér mindazok számára, akik eddig készpénzt kamatozás nélkül rejtgettek, hogy mindenki

sietni fog a kedvező alkalmat felhasználni.

A garanciák tökéletesen biztosítják a feleket a lejegyzett tőkékük és a kilitásba helyezett jövedelmezőség tekintetében. Egyik igen érdekes részlete a jegyzési feltételeknek az is, hogy

az adóbonokat teljes névértékükben fogadják el majd a belföldi kölcsön jegyzésénél és ennek tulajdoniható az is, hogy a bukaresti tőzsdén az adóbonok névértéke az elmúlt héten lényegesen emelkedett.

Mínt hogy a pénzügyminiszter a belföldi kölcsönt már szeptember 10-én kibocsátani szándékozik, igen valószínű, hogy a belföldi kölcsön jegyzésére vonatkozó hivatalos felvilágosítások már legközelebb napvilágot látnak.

Ma, szerdán új kettős műsor a Royal-Moziban. I. Premier először Kolozsvárt. „Tét egy emberfej.” Főszereplők: Inkis Inoff (Taitun főszereplője) és Harry Baur (David Golder alakítója). — II. „Förövéri város.” Főszereplők: Jan Klepura és Brigitte Helm.

Az erdélyi szerelmi közismert néhai Medvegy Vili betörőkirály sirjánál követett el öngyilkosságot régi szerelmese

(BUDAPEST.) Tegnap délen a rákoskeresztúri új köztemetőbe hívták ki a mentőket. A temetőőr jelentette, hogy az egyik síron jólöltözött 35—40 évesnek látszó nőt talált, aki hosszas élesztgetési kísérletek után sem nyerte vissza eszméletét, mert valami

erős méreggel mérgezte meg magát.

A mentőket a kapunál várta a temetőőr, hogy elkauzolja őket az öngyilkosság színhelyére. A temetőnek az elhanyagolt részében

temetik el a kivégzett gyilkosokat és a fogházban elhalt egyéneket.

A sirhantok közül alig egy pár felett van fejfa és a virág különösen ritkaságszámba megy. A mentőknek idáig nem akadt dolguk ebben a parcellában és így ők is érdeklődéssel tekintettek az eset elé.

Az öngyilkos nőt a parcella leg gondosabban rendezett sirhantja mögött találták. Amint jobban körülnéztek, látták csak, hogy

Medvegy Vili sirjánál követte el az öngyilkosságot.

A híres betörőkirály tavaly augusztus 24-én halt meg a fogházban. Tüdőbaj ölte meg. Barátai és nagyszámú barátai azonban ugylátszik,

nem feledkeztek meg róla, akit a bűnözők világában „jó fiúnak” neveztek és időnként virágot visznek sirjára.

A temető öngyilkosa szublimálttal mérgezte meg magát.

Gyomormosás után magához tért, de nevét nem akarta elárulni. Később a Rókusban Szalai Ferencné, született Mezei Franciska 36 esztendő s zongoristának mondta magát.

A pesti alvilágban jól ismerik a molett zongoristát, aki a jónépszerű és franszadt kocsimák éjszakai közönségét szórakoztatja

divatos slágereivel. Az is tudják róla, hogy

szerelmes volt Vilibe, aki egy jól sikerült éjszakai kirándulás után nem sajnálta a pénzt barátaira és barátnőire. Franciskát sürűn találták vele együtt és a zongoristánő hűséges látogatója volt a fogházban is.

A betörőkirály halála óta valóságos buskomor volt. Félévig gyászolta Vilit és többször hangoztatta, ő sem fog sokáig élni, elmegy utána.

A vigasztalhatatlan szerelmes most megkísérelte beváltani fenyegetéseit, terve azonban nem sikerült.

A nők és az igazmondás!

Egy francia vámmügyi főtisztviselő érdekes nyilatkozatot tett a nőkről hivatali tapasztalatai alapján.

— A nők vámvizsgálatnál sokkal többször hazudnak, mint a férfiak — mondotta. — Még akkor is hazudnak, ha nincs rá semmi szükségük és hazugságaikat mindig igyekeznek megszépíteni. A férfiak rit-

kán csálnak a vámnál, ha csak nem hivattasszerűen foglalkoznak csempészettel. A női amatőr csempészek száma azonban egyre növekszik. Ugylátszik, valóságos lelki szükségletük a csempészség.

— Néhány nappal ezelőtt egy rendkívül gazdag fiatal nőt hoztak elem. Egy üveg parfümöt akart

csempészve átvinni. Ötszáz frank pénzbírságot vetettünk ki rá. Erre dühösen összetörte a parfümös üveget. „Most már nem követelhetnek tőlem pénzbírságot, — mondotta — mert semmit sem csempészek be.” A pénzbírságot természetesen az ilyen asszonyi logika ellenére is meg kellett fizetnie.

TEKE-SPORT

Eredmények: Firtos Sport, 10 játékos, 144:113. Pálma—Gloria, 14 játékos, 156:138. Sparta—FTC, 12 játékos, 155:106. Építőmunkások—Gloria, 12 játékos, revás, 149:104. Aghres (egeresi) villanyüzem csapata legelső mérkőzését otthoni pályáján vasárnap játszotta a Globus (hunyadi) csapatával. Eredmény: UEA (Uzina Electrica Aghires) és Globus, 12 játékos 148:123. UEA elnöke, Moldovan, szép fogadóbeszédet mondott. — Solid csapata vasárnap Aiud (Nagynyed) NTK csapatánál volt mérkőzésen, amelyet Solid—NTK 15 játékos, 179:159 arányban nyert. —

Tekéző naptár. Csütörtök: Sparta—Solid barátságos, Olteanu-pálya. Vasas—Tempo, Orosz-pálya. — Vasárnap reggel 7 órakor érkezik CFR 33. csapata Marosvásárhelyről a cluji állomásra és ott fogadják a cluji tekézőket. Dél előtt Iris csapatának vendége lesz és játszanak a Nagy I.-pályán. Délután a Jóbarát vendége lesz és játszanak vele a kijelölt pályán. Ha jelentkezik, egy harmadik csapattal is játszik. Jelentkezni a szöv. ügyv. elnökénél lehet.

— NEM ISMEREM EL AZ OROSZ KORMÁNYT, NEM ADOM ÁT AZ OROSZ KÖVETSÉGET — jelentette ki Poklovsky volt orosz cári nagykövet, aki, mint ismeretes, a cári uralom bukása után is megmaradt bukaresti állomás helyén és úgy élt, mintha a régi, hatalmas ország teljhatalmu képviselője volna. Diplomáciai estélyekre járt, és az őt megintervjuoló újságíróknak több ízben kijelentette, hogy hogy mindaddig helyén marad, míg II. Miklós cár, aki őt képviselével megbizta, vissza nem hívja. Jövedelme erősen megcsappant, kénytelen volt a hatalmas követség földszinti helyiségeit kereskedőknek bérbeadni. Eladta az Oroszországból magával hozott nagyértékű régi szőnyeget is és abból tartotta fenn magát és személyzetét. A román kormány eddig elnézte a különös cári csökevényt a követségi palotában, de most amikor megegyezett a Szovjettal, a Szovjet kérésére kénytelen volt átadni a követséget a szeptember 18-án érkező Ostrowsky Mihály teljhatalmu orosz megbízottnak. Udvarias hangú diplomáciai jegyzékben felszólították Poklovskyt, adja át a követségi palotát. A volt cári követ azonban kijelentette, hogy a kívánságot nem teljesíti. Tekintettel arra, hogy a követség épülete az orosz állam tulajdonát képezi, a kormány utasítására a rendőrség elrendelte Poklovsky Koziel és társainak kiltatását.

Lapunkban hirdetni, biztos sikert jelent!

Százfizennégymilliót szavazott meg a Nemzeti Bank Románia aranytermelésének fokozottabb kiaknázására

(KOLOZSVAR.) A Banca Nationala igazgatóságának régi terve és szándéka az volt, hogy a romániai aranytermelést fejlessze és elősegítse és ezáltal

némileg függetlenítse magát a külföldi aranypiacoktól. Ezért a legszorosabb felügyelet alá helyezte úgy a magánbányákat, mint pedig az állami kezelésben levőket. Az aranytermelésre fordított figyelemnek meg is volt az áldásos következménye, mert míg 1919 körül az aranybányák átvételének idején az összes romániai aranytermelés nem haladta túl az évi 800 kilogrammot, addig

1933-ban 3450 kilogram volt a termelés. Ebből 20 százalékat az állami bányák termeltek.

A MUNKAPROGRAM

A szakértők véleménye abban megegyezett, hogy ezt az aranytermelési átlagot fel lehet emelni évi 10.000 kilogram-ra.

Legalább is ilyen termelésre lehet számítani az eddig ismeretes erekek alapján. Csak a megfelelő technikai és pénzügyi eszközöket kell megtalálni, hogy ezt a mennyiséget a lehető legrövidebb időn belül elérjék.

Az állami aranybányáknak készen kidolgozott tervek állanak rendelkezésre, amelyeket ha végre hajtának, úgy azok a bányák, amelyek 1933-ban 730 kilogram aranyat termeltek, 1935-ben elérik a 2000 kilogrammot.

Eznek a tervnek a keresztülvitelére a Banca Nationala igazgatósága a közelmúltban

114 millió lejes hitelt szavazott meg.

Azonban minden jóakarat ellenére súlyos nehézségek állanak a termelés fejlesztésének munkája elé.

A kontingenciális törvény rendelkezései ép olyan súlyosan sújtják az állami aranybányákat, mint a magánvállalatokat.

A bányák igazgatósága nem képes 17 millió lej értékben devizákhoz jutni, hogy a technikai eszközök kiegészítésére szükséges gépeket külföldről beszerezze. Ez a nehézség, amelyre egyáltalán nem számítottak, nagyon könnyen sirba viheti az egész jól megalkotott tervet.

Van ugyan remény arra, hogy a pénzügyminisztérium engedni fog eddigi merev álláspontjából és

megengedi a szükséges devizák beszerzését.

A bányák igazgatóságának sikerült az újabb időkben megegyezésre jutnia a Cetatea hegységben levő kis bányák tulajdonosaival. A megegyezés szerint az államnak joga van ezeket a bányákat kiaknázni s ennek ellenében az állam 18 millió lejjel kártalanítja a bányatulajdonosokat. A 18 milliós tételt a bányai igazgatóság már fel is vette ezévi költségvetésébe.

A befektetés körülbelül 80 millió lejt igényel s a számítások 1500 kg. finom aranyat biztosítanak.

ugy, hogy a befektetés költségei megtérülnek és azonkívül mintegy 1500 ember munkához jut.

Természetes, hogy az állam nem keresni akar az aranytermelésen, hanem egyedüli célja csak az, hogy növelje a termelést.

E célból gyakran olyan bányákat is megvesz tulajdonosaiktól, amelyek semmi hasznot nem hajtának, sőt deficitet dolgoznak.

Amikor szóba került az állami bányáknak egy érdekeltég által való bérbevétele és az érdekeltégnél az állam megfelelő részesedést vállalt volna,

az új társaság kötelezte magát.

hogy kitermeli ezeket a bányákat is, éppen a termelés növelése érdekében.

Ugyancsak ezért dolgoznak sok helyen az állami bányák, akár ráfizetéssel is, csak hogy növeljék a termelést és a magánbányatulajdonosokat serkentsék. Mint külföldön, ahol a magánbányákat az állam nagy összegekkel segíti, nehogy fizetési kép telenséget jelentsenek be.

MÁS PROBLÉMÁK

Mint fentiekből kitűnik, az állam nagy áldozatokat hoz. csak hogy elősegítse az aranytermelést. Ami a magánbányák tulajdonosait illeti, nekik még nagyobb arányú termelésre kellene berendezkedniük, mert a Banca Nationala által megszavazott konvenciók azt számukra lehetővé teszik.

Ugyanakkor azzal a panasszal állanak elő, hogy az állam mindaddig nem rendezte a ki-termelési engedélyek kérdését és mindaddig, amíg ebben végső döntés nem történik a tőke természet-szerűleg idegenkedni fog olyan vállalkozásba bocsátkozni, amelynek végcélját nem ismeri.

Valószínű, hogy a Banca Nationala és az állam a legrövidebb időn belül megtalálja a megfelelő megoldást és javítani fog a jelenlegi helyzetlen állapotokon.

Ingyen kéri

a kaszárnyaépületek átengedését a várostól a hadügyminisztérium

(KOLOZSVAR.) Régikeletű az a harc, amely a hadügyminisztérium és a város vezetősége között indult meg a kaszárnyaépületek birtokáért. Évekkel ezelőtt

a hadügyminisztérium 20 millió lejt ajánlott fel a városnak a kolozsvári kaszárnyaépületekért, ezzel szemben a város kijelentette, hogy a kaszárnyaépületekre a városnak szüksége van — tehát nem eladó.

Újabb tárgyalások során a város vezetősége nem helyezkedett a rideg elutasítás álláspontjára, mert 100 millió lejt kért a három kaszárnyaépületért.

A hadügyminisztérium nem fogadta el a város ajánlatát, hanem most már hivatkozott egy törvényre, amely arról szól, hogy a város birtokában lévő kaszár-

nyaépületek ellenérték nélkül átadhatók a hadügyminisztériumnak.

A város vezetősége annak idején a város külső területein ajánlott fel területeket kaszárnyaépítés céljaira, mondván azt, hogy a jelenlegi kaszárnyaépületek

amugy sem felelnek meg a modern hadfelszerelési követelményeknek.

A hadügyminisztérium ezt a megoldást sem fogadta el s a városhoz tegnap küldött leiratában

a kaszárnyaépületek ellenszolgáltatás nélküli átengedését kérte.

A tanács a holnapi ülésen foglalkozik a hadügyminisztérium leiratával s előreláthatólag ismét az elutasítás álláspontjára helyezkedik.

Ha Vaida Sándor nemcsak beszélne, hanem tettekkkel is bizonyítana...

(KOLOZSVAR.) Megirta a „Jóestét!”, hogy Vaida Sándor volt miniszterelnök a „Budapesti Hírlap” részére interjút adott. Nyilatkozatának során a magyar-román közeledés lehetőségeiről beszélt és többek között az erdélyi magyar kisebbség helyzetéről is mondott

egyet-mást. Vajda nyilatkozatára a jelzett budapesti napilap vezércikkben válaszolt. „Az együttműködésre mindkét országnak szüksége van” — mondja többek között a vezércikk, —

„a gazdasági megegyezésnek nincs is semmi akadálya, termé-

szetesen, ha tekintetbe vesszük a két ország gazdasági körülményeit...

Az erdélyi magyarság gazdasági és kulturális alapjainak kiirtására irányuló törekvések mellett megdöbbenően, sőt kiméletlenül hangzik Vajdának ama kijelentése, hogy

a határok eltolódása után nem tudja, mennyiben volna rosszabb a romániai magyarok sorsá, mint a magyarországiaknak?...

— majd így folytatja tovább a vezércikk:

„Megkérdezzük Vajda Sándortól, hogy az erdélyi magyarság sorsát elfogadná-e az erdélyi románok számára, egy esetleges magyar uralom mellett, ha Erdélynek a régi felőli határai eltolódnának?”

Többek között még a következőket is mondja a vezércikk:

— A kisebbségeknek valóban érdeke az államnyelv megtanulása, azonban nem fogadhatjuk el azt a rendszert, amely

államnyelvnek legkövetesebb tudását követeli meg s a legkisebb nyelvhiba esetén egzisztenciák sorát pusztítja el.

Vajdának emlékeznie kell arra, hogy 1910-ben Erdélyben még

33 olyan román tanító volt, aki a magyar nyelvet alighogy törte, 171 pedig, aki egyáltalán nem is értett magyarul, jóllehet, a magyar impérium abban az időben sokkal régebbi multtra tekinthetett vissza, mint a mostani román uralom...

Szeretnők, ha a tettek nem cáfolnának rá a megértő szellemű kijelentésekre, — mondja tovább a vezércikk —, de előbb Önöknek kell kezdeniök a megértés bizonyítását.

Társadalmi élet

(—) A Tennisz Klub turista szakosztálya f. hó 19-én autós kirándulást rendez Erdély legszebb gyopárvidekére, Korongyosra. Indulás szombat este 10 órakor a klubhelyiségtől. Ezen turára ajánlatos előre jelentkezni a klub irodájában, esténként fél 9-től 10 óráig. Calea Marechal Foch 10. II.

(—) A kolozsvári Iparos Egylet Dalkara jótékony célú táncestélyt rendez f. hó 18-án (szombaton) este 9 órai kezdettel az Aggmenház kert-helyiségében, Cal. Decebal 22. szám alatt, amelyre ezúton hívja meg az Egylet a t. tagjait és azok vendégeit a rendezőség.

(—) A Kolping Legényegylet turista szakosztálya augusztus 19-én, vasárnap a következő turákat rendezi: I. autó-túra a Radnai havasokba, Korongyosra gyopárt szedni. Jelentkezni lehet minden este 7—10-ig a legényegyletben. (Str. Baron L. Pop 3.) Jelentkezési határidő péntek este 10 óra. Indulás szombat este 10 órakor. Turavezető: Ehry János. II. Gyalog túra a Bácsi-torokba. Indulás vasárnap reggel 7 órakor. Turavezető: Zsembera Rudolf. Vendégeket mindkét turára szívesen lát a szakosztály vezetősége. Következő turánk augusztus 26-án Dobrinra.

„Ursus” büffé

P. Unirii 19. Tel. Ion 611.

A gyulafehérvári román k. n. püspökség legfinomabb fajborai: rózsamali, rainai rizling és gáldi kifogástalan minőségben, kicsiben és nagyban a legjutányosabban csak itt kaphatók. Ehrlich Ernő, egyedárusító.

Ugyanott legprimább házi érett szászszalonna is kapható.

TIGRIS

A KELEPCÉBEN

Regény. Irta: J. H. SMITH

(57)
XV. FEJEZET

Brown mély meghajlással vette át a borraalót, aztán kissé csalódva nézett Illing autója után. Amilyen jó közönség volt a detektív eleinte, annyira nem figyelt később és a képtárát már alig akarta megnézni; pedig Brown kívülről tudta az összes ősök történeteit, az évszámokkal együtt. — A kísérteties lovag jelenhetett meg neki, — morfondírozott magában, a lakása felé tartva, — amióta hallott róla, mintha kicseréltek volna.

Richard maga is úgy érezte, mint ha nem ugyanaz az ember lenne, aki azelőtt volt. Néha hitetlenül tapogatta meg zsebében a papírdarabot, amelyet Lozzi Luigi hiába keresett a Willit-palotában, hogy örökségéhez jusson. Szegény Luiginak életébe került a kutatás és most a gyilkosa keresi; neki pedig az ölébe hullott a sokat keresett letétjegy, mintha Grace őse, a kísérteties keresztes lovag vezette volna a kezét.

Közben kiért az országutra és nyilsebesen vezette tovább a gépét. Most már nem érdekelte a vidék. Arca fenyegető és komor volt, — jaj Lozzi Luigi és Holli Peter gyilkosának! Illing Richard bosszút fog állni az apa és fiu meggyilkolásáért. Az eset, amely annyira bonyolult és homályos volt eleinte, már teljesen tisztán állott előtte. Ösztöne és szerencséje nem hagyta cserben és most már csak a végső haditervet kell kidolgozni, hogy leleplezhesse a gyilkost. Nagy vonalakban már készen a terv, a részletek pedig... — Illing szája mosolyra húzódott — részletek kidolgozására keresve sem találhatott volna nagyobb mestert, mint Mings Robertet.

Először Brookshoz kell menni, aztán dr. Garrickhez, Mings-szel beszélni és holnap Lucas Anthony a Hamletet játssza.

Gondolataiból zökkenés riasztotta fel. — Defekt. — Richard egy káromkodást fojtott el — és persze, megint nem hozott magával senkit! Gyorsan lefékezett és kiugrott az autóból. A bal első kerek teljesen átfurta egy szög, — állapította meg fejcsóválva. Söhajtva vett ki egy rossz keztyűt az oldalzsebből és elszántan dolgozni kezdett. Gyors, biztos mozdulatokkal szerelte le a kereket és alig vette tudomásul, hogy hátulról hatalmas turakocsi közeledik zajtalanul és áll meg mellett.

— Segíthetnék valamiben? — kérdezte egy mélycsengésű, kellemes hang.

Richard hátrafordult.

— Köszönöm, Lucas ur, magam is elkészülök, — mondta hidegen.

A színész kissé elsápadt, mikor felismerte a detektívet, de hamar ura volt magának.

— Oh, Illing ur! — kiáltott meglepetten — miért fáradna maga? A soffőröm szívesen megcsinálja.

A soffőr valóban szolgálatkész sietett oda és kivette Illing kezéből

a szerszámokat. A detektív fölállott. — Nagyon hálás leszek, ha megcsinálja, — mondta, aztán a színészhez lépett. — Addig talán sétálhatnánk egy kicsit.

Lucas csak bólintott válaszként és nyugodt léptekkel haladt Richard mellett. Nem szólt, hanem mint jó

taktikus, megvárta, hogy a másik kezdje a támadást. Illing nem is sokáig habozott.

— Sajnálom, hogy beteg volt délután, hangja udvarias volt, csöppet sem kihívó — de örömmel látom, hogy már fölépült.

A színész a vállát vonogatta.

— Még most sem vagyok jobban, mondta, — az idegeim nagyon megvannak támadva. Azt gondoltam, hogy a levegő jót fog tenni.

— Az Olburn Hill-i levegő híres a tisztaságáról, — állapította meg a detektív ártatlan arccal.

(Folytatjuk.)

A veszedelmes drágakő

A Hope-gyémánt legendája

A Carinthia gőzessel a napokban Londonba érkezett Mac Lean amerikai milliomosnő. Amikor Soupt-hamtonban a hajót elhagyta, egy magádetektív szegődött kíséretébe, aki a milliomosnőt Amerikából egész útján végigkísérte, mert azzal

a feladattal volt megbízva,

hogy Mac Lean asszony kincsét érő ékszerét megővje a tolvajoktól.

Ez a mesés ékszer a világhírű Hope-gyémánt. Mac Lean asszony ked-

A Scotland Yard kimutatása szerint: Évente harmincötezer ember tűnik el Londonban nyomtalanul

(LONDON.) A brightoni pályaudvaron megtalált kofferes gyilkossággal kapcsolatban a Scotland Yard közzétette azoknak az eltűnt nőknek névsorát, akik már néhány hónapja nem adnak hírt magukról. A lajstromnak közzététele azért vált szükségessé, mert a rendőrség a legszorgosabb kutatás ellenére sem tudta a kofferben talált feldarabolt holttest személyazonosságát megállapítani. A kimutatás annyira hosszú, hogy az ember csodálkozni kezd, hogyan lehetséges, a mai csodás technikai viszonyok között és a civilizáció olyan magas fokán, amelyre az emberiség ma eljutott, hogy valaki nyomtalanul eltűnjék az emberi társadalomból. Igaz ugyan, hogy mindenkinek joga van barlangba költözni, vagy visszahúzódni az erdő sötét homályába, egyedüli feltétel lévén csak az, hogy aromantikus magányba való visszavonulás ne legyen menekülés az igazságszolgáltatás

üldöző kezei elől.

A Scotland Yard kimutatása szerint az eltűntek száma sokkal nagyobb, sem mint hihető volna.

Egyedül Londonban évente több mint 35 ezer ember tűnik el nyomtalanul.

Azt is hozzá teszi a statisztikai kimutatás, hogy ez a szám meg sem közelíti a tényleges valóságot, mert

hozzá kell számítani a néhány hónapra eltűnő szerelmespárokat is.

Hogy néhány példával megvilágosítsuk a rejtélyes eltűnések mibenlétét, Londonban 1911-ben 28.958 eltűnést jelentettek be hivatalosan a rendőrségnek. Ezek közül 28491 részben saját elhatározásából, részben a rendőrség „nyomatékosabb” kérésére tért vissza tartózkodási helyére, míg a fennmaradó 467 anélkül tűnt el, hogy nyomát, vagy akkor, vagy azóta sikerült volna fellelniök a hatóságoknak.

Amíg a ház tulajdonosai nyaraltak, ismeretlen tettesek előbb kira bolták, azután felgyújtották a házat

(IASSI.) Hatalmas tüzhöz hívták ki tegnap éjszaka a iassii tűzoltókat. A tűz a Lapusneanu utcában levő Sonya szabóüzletben keletkezett. A tűzoltóknak csak

nehéz küzdelem után sikerült elfojtani a pusztító lángokat, de így is az első emeleten levő lakások a tűz martalékául estek.

A tűzvizsgáló bizottság fel akarta becsülni az okozott kárt és meg akarta állapítani a tűz okát. Amikor bement a lakásokba, nagy megdöbbenéssel tapasztalta, hogy azoknak egész berendezését ismeretlen

tettesek felforgatták és minden elemelhető értéktárgyat magukkal vittek.

A vizsgálat teljes bizonyossággal megállapította, hogy

a házat a fosztogató banda tagjai gyújtották fel,

mert ezzel akarták leplezni tettüket. A bizottság megtalálta a petróleumot tartalmazó bádoggannak maradványait is.

Pontos kimutatást nem tudott összeállítani a bizottság az okozott károkról, mert

a ház valamennyi lakója vidéken nyaral.

Építőmunkás-mozgóban:

Szerdán 7 és 9 órakor új műsor!

A halálsugár vagy Chandu

Orientalis nagy kiállítású kalandordráma.

Helyárak 10 és 12 + 3 lej.

venc ékszere, amelyet családjának minden intelme ellenére hosszú útjára magával vitt. Annyira azonban mégis óvatos volt, hogy detektívet szerződttetett, aki árgus szemekkel ügyel a híres gyémántra. Ez a detektív még akkor sem hagyta el az amerikai milliomosnőt, amikor Londonban láogatásokat tett. Mellette ült mindig a kocsiában és vele együtt ment minden egyes vizitbe.

A Hope-gyémánt, amely platinába van foglalva, 300 ezer font sterling értéket képvisel.

Érdekes, hogy Mac Lean asszony ez a vagyonterő ékszer nem tudta teljes értékben biztosítani lopás ellen. Ennek egyik oka talán az a körülmény, hogy a Hope-gyémántnak nagyon rossz híre van. Ama nagy gyémántok sorába tartozik, a melyekről

a legenda végzetes történeteket regél.

A Hope-gyémánt állítólag valamennyi balsorsot hozó gyémánt között a legvégzetesebb.

A legenda szerint először egy Buddha-szobor szeme volt ez a gyémánt. A pagodából azután elrabolta egy kínai és ekkor kezdte meg a gyémánt világi életpályáját, amelynek során sok szerencsétlenység fűződik hozzá. A kínai banditát leszúrták és hosszas hányódás után a gyémánt átkerült Európába. Tulajdonosai között voltak történelmi nevezetességek egyéniségek. A Hope-gyémánt állítólag évekig diszitette Mária Antoniette királynénak.

XVI. Lajos hitvesének a nyakát.

Abdul Hamid török szultán birtokában is volt egy ideig a végzetes gyémánt és Abdul Hamid trónvesztés lett. A szultán a híres gyémántot hárome egyik kedvencének ajándékozta és a legenda szerint néhány héttel később ez a nő

olyan betegségbe esett, amelyet az orvosok nem ismertek és gyógykezelné sem tudtak.

A szerencsétlen háremhölgy rövidesen bele is pusztult az ismeretlen kórba. Egy párisi ékszerészhez került ezután a Hope-gyémánt és ezt az ékszerészt halálos autóbaleset érte. Egyik legutolsó tulajdonosa volt a híres ékkőnek egy amerikai pénzember aki a

Titanic-gőzös katasztrófája alkalmával vesztette életét.

Maga Mac Lean asszony a gyémántot egy barátjának a hagyatékából szerezte meg aki,

szerelmi bánatában öngyilkosságot követett el.

A csinos amerikai milliomosnő egyébként nem hisz a gyémánt vész hozó erejében és azt mondja, hogy balsorsot talán csak olyan emberekre hoz a gyémánt, akik hisznek a róla keringő legendákban. Mac Lean asszony egyébként híres gyémántjával és a gyémántörző detektívvél együtt ellátogat Európa több metropolisába.

Kiváló rajztehetséget fedeztek fel egy tizenöt- éves kolozsvári kőmives inasban

(KOLOZSVÁR.) Ezelőtt néhány héttel felkerestük a Bratianu ucca 22. szám alatti Anghelescu gimnázium kapusát: Hatházi Istvánt.

A szobában a falon egy keretbe elhelyezett kép függött, amely a Stefan Cel Marei görög keleti katedrálisát ábrázolta.

Az első pillanatra fényképnek látszott, de közelről megvizsgálva feltűnt, hogy rajz.

A keret alsó része csaknem eltakarta a rajzkészítőt: „Hatházi István”-nak nevét.

Gyönyörködve szemléltük a szép rajzot s közben azon gondolkodtunk, hogy ez az egyszerű, derék házimester tudna-e ilyen művésziesen rajzolni?

Kérdésünkre felvilágosított, hogy a rajzot nem ő, hanem hasonnevű fia készítette.

— Hol van a fia? — szeretnénk vele beszélni.

Amíg a férfi a fia után ment, addig a felesége a „belső” szobából egy csomagot hozott elő, melyben a fia rajzai voltak. Az anyai szív büszke érzésétől áthatva rakosgatta az asztalra a szép rajzokat, körülbelül 2025 darabot.

A rajzok legnagyobb része épületeket, díszkereszteteket, gipszfigurákat, cserépkályhákat ábrázolnak, melyek nagyfokú kézügyességet mutatnak s a született tehetség csillogtatlan jelei sugároznak le azokról.

Közben megérkezett a fia.

Magas, szőke, értelmesnek látszó archifejzése van.

Bátran feleli:

— A tavasszal töltöttem be a tizenötödik évet.

Négy elemi végeztem s jelenleg kőmivesinas vagyok.

Alig voltam hat éves, amikor rajzolni kezdettem. Ha egy kevés szabad időm akad, azt is rajzolásra használok fel. Akkor vagyok boldog, ha rajzoló eszközöt vehetek kezembe. Mert szeretek, igen szeretek rajzolni!

Amikor ezt mondta, hangjának határozottsága elárulta, hogy ebben a fiatal fiuban van akarat és kitartó szorgalom.

Majd kissé lehangoltan folytatta:

— Mikor a negyedik elemibe jártam, az évvégi vizsgán közszemlére kitett tizenkét legjobban sikerült rajzomat a tanító ur a minisztériumba küldötte fel. Azokat szerettem volna megmutatni uraságoknak!

Megvizsgáltuk, hogy ez a kitüntetés csak javára fog szolgálni.

— Mik a tervei a jövőre és jelenleg mivel foglalkozik?

A kérdés készen találja.

Szeretném a négy középiskolát magánúton elvégezni. Enélkül tudom, hogy az előhaladásban gátolva vagyok. Ugyanakkor építéstervezéssel is foglalkozom.

Apámtól értesültem, hogy a gimnáziumi igazgató ur az intézet épületét és a saját házat ki akarja bővíttetni. Én a közölt adatok alapján ezekről tervrajzot készítettem, amit az igazgató urnak adtam át.

aki mérnöknek mutatta meg, akitől ezért dicséretet kaptam.

A múlt hónapban pedig az Ipartestület helyiségében az iparostanoncok által készített tárgyakból kiállítást

rendeztek ahol én is egy cementből készített és virágállványokkal díszített lépcsőfeljáratot ábrázoló munkámmal vettem részt.

A bíráló bizottság a munkámat nagyarányú eredménnyel tüntette ki.

Ottthon azon kezdünk töpregni, felfedeztünk-e ebben a fiuban tehetséget? Felkértük Deák Nándor barátunkat, a jeles festőművészt, hogy szakértő szemével vizsgálja át a rajzokat s adjon feleletet arra, hogy rajztehetséggel állunk szemben, vagy nem?

Ő erre szívesen vállalkozott s örömmel állapította meg, hogy a fiu nagyon tehetséges, de feltétlenül szüksége van a szaksze-

rű továbbképzésre valamelyik jőnévű intézetben.

Ezen szakértői megállapítás után jó volna, ha a társadalom ezt a tehetséget az érvényesülésben elősegítené. Módot kell találni arra, hogy ez a szegénysorsú fiu kiváló tehetségevel kiemelkedhessen a nápszámosi sorsból. Mert minden nap, amit a falrakás és téglahordás nehéz munkájában tölt el, csak hátrányára van, mivel eldurvult kézzel rajzolni nehezen lehet. Ennek a fiúnak nem kőmiveskanál való a kezébe, hanem rajzoló szerszám. Kiváló tehetsége biztosíték arra, hogy egy szépnek ígérkező jövő meg fogja nyitni előtte a boldogulás nehezen nyíló ajtaját.

Agyagási Sándor.

A nagyapa ellen indított gyermektartási pört egy leányka

(BUDAPEST.) Dr. Paczik központi járásbíró a maga nemében példátlan gyermektartási pert tárgyalt a napokban. A Weisz Manfréd fegyvergyár egyik munkavezetőjének leánya

kisfiának eltartásáért nem a gyermek apját, hanem a nagyapát perli.

A leány egy tánciskolában ismerkedett meg M. Mihállyal, M. Lipóttal, a főváros egyik legnagyobb bérpalotájának házfelügyelőjének 21 éves fiával. Nagy szerelem keletkezett a fiatalok között és a leány egy év múlva

egészséges fingyermeknek adott életet.

A törvénytelen unokát meghatottan becézgették a nagyszülők is — egészen addig, amíg a leány nem követelt gyermektartási díjat. A fiu megtagadta a fizetést

azzal, hogy ő munkanélküli.

A leány ügyvédje, dr. Latkóczy Imre ekkor felajánlotta a fiatalember-

nek, hogy munkát szerez neki, hogy fizetni tudjon. M. Mihály visszautasította ezt az ajánlatot azzal, hogy

neki szülei segítségére kell lennie

a házfelügyelői munkák elvégzésénél.

A leány nevében ekkor dr. Latkóczy a házfelügyelő ellen indított gyermektartási pert, hivatkozva arra, hogy M. Lipót életerős, 46 éves ember, akinek

nincs szüksége fia segítségére.

A kereset utal az Országos Statisztikai Hivatalra, amely szerint Budapesten minden negyedik újszülött törvénytelen, ezeknek a gyerekeknek, ha nem tartja el őket az apa, nagyon szomorú a sorsuk és

ötven százaléka egyéves kora előtt meghal.

Nagy érdeklődéssel várják, hogy dől el a házmester-nagyapa ellen indított gyermektartási per...

SPORT

Újabb magyar sikerek a magdeburgi uszó Európa-bajnokságokon

A durván játszó jugoszláv vízipólócsapat majdnem meglepetést csinált a magyar válogatottal szemben

Magdeburgból jelentik: Változatlanul nagy érdeklődés kíséretében folynak az európai uszóbajnokságok küzdelmei, amelyeken tegnap a magyar versenyzők ismét szép sikert értek el.

A 4x200 méteres gyorsstafétának előfutámaiban a magyar csapat érte el a legjobb időt, a 400 méteres gyorsuszás két előfutámaiban pedig magyar versenyző győzött olyan eredményekkel, melyeket csak a francia Taris tudott túlszárnyalni. A vízipóló bajnokságon a magyar csapat tegnapi ellenfele a jugoszláv volt, amely példátlanul durva és sportszerűtlen küzdelem után 3:1 arányú vereséget szenvedett az óvatossá játszó tartalékos magyar együtessel szemben.

Részletes eredmények a következők: Férfi műugrás: 1. Esser német

134.75 ponttal. 2. Machraun német, 3. Leikert cseh. A magyar Hódi tizenkettedik lett. 4x200 m-es staféta. I. előfutam: 1. Magyarország 9 p. 32.9 mp. (1) 2. Németország 9 p. 34.6 mp. 3. Anglia.

II. előfutam: 1. Franciaország 9 p. 51.6 mp., 2. Olaszország 9 p. 55.3 mp., 3. Dánia.

A két előfutam első három helyezettje a döntőbe került. 100 m-es női gyorsuszás. Európa bajnok: Den Ouden holland 1 p. 07.1 mp. 2. Mas tenbroek holland 1 p. 08.1 mp. 3. Arendt német.

400 m-es uszás: I. előfutam 1. Signori olasz 5 p. 20.2 mp. 2. Diener francia. II. előfutam: 1. Lengyel magyar 5 p. 14.3 mp. 2. Nüske német, 3. Jorgensen dán.

III. előfutam: 1. Taris francia 5 p. 03.2 mp. 2. Leivers angol 5 p.

23.6 mp.

IV. előfutam: 1. Angyal magyar 5 p. 13.4 mp. 2. Costolli olasz, 3. Deiters német.

Vízipóló: Magyarország—Jugoszlávia 3:1 (0:1). Az első félidő elején a bíró Bózsit kiállította a magyar csapatból, mely hat emberrel játszotta végig a félidőt és a jugoszlávok szereztek meg a vezetőt. A második félidőben a magyar csapat is erősen belefeküdt a játékba és Németh három góljával megszerezte a győzelmet. A magyar csapatból hiányzott Bródy és Keserű II. — Németország—Spanyolország 6:1 (2:1). Franciaország—Belgium 4:2 (0:1). Svédország—Csehszlovákia 6:0 (2:0). Az utóbbi eredmény nagy meglepetés.

Mai vízipólóprogram: Belgium—Hollandia, Olaszország—Spanyolország, Magyarország—Franciaország, Németország—Svédország.

SZEPTEMBER 2-ÁN TEMESVÁRON JÁTSZAK LE a Román kupa döntőjét az Universitatea és Ripensia csapatai. Így döntött a labdarúgószövetség, noha az Universitatea a mérkőzésnek Bukarestben való lejátszását kérte. A fővárosi sportkörök azonban — sportszerűtlenül — arra való hivatkozással, hogy a mérkőzés részére nincs szabad terminusuk (ez alatt az értenődő, hogy akarják a főváros közönségének pénzét két vidéki csapatra költeni), a mérkőzést Temesvárra tolák át.

BESZTERCEBÁNYA. A budapesti Budai 11. tegnap 3:2 (2:2) arányban győzte le a helyi csapatot.

AZ ATLÉTIKAI KÁROLY KUPAVERSENYEKET szombaton és vasárnap rendezik meg Predealon a király jelenlétében. A kupa elnyerésére a legtöbb reménye a KAC gárdájának van.

KAC—ROMANIA barátságos mérkőzés lesz ma, Nagyboldogaszony napján, 5 órai kezdettel a városi sporttelepen.

FÉRFISZABÓK—VILLANYOSOK 1:1 (1:1). Tegnap délután játszotta le a két csapat első barátságos mérkőzését, amely az erőviszonyoknak megfelelően, döntetlenül végződött. Bíró: Koncz. A szabók ma Besztercén játszanak a Gloria csapatával.

A vízipóló Európa-bajnokság állása

(MAGDEBURG.) A tegnap lejátszott mérkőzések után a vízipóló Európa-bajnokság állása a következő:

A) csoport:
1. Magyarország 3 3 0 0 17: 3 6
2. Franciaország 2 1 0 1 5: 4 2
3. Jugoszlávia 3 1 0 2 4: 7 2
4. Hollandia 2 1 0 1 4: 10 2
5. Belgium 2 0 0 2 3: 9 0

B) csoport:
1. Németország 3 3 0 0 15: 2 6
2. Svédország 2 1 1 0 7: 1 3
3. Spanyolország 2 1 0 1 2: 6 2
4. Olaszország 2 0 1 1 1: 6 1
5. Csehszlovákia 3 0 0 3 1: 11 0

VILÁGREKORD JAPAN USZÓ BAJNOKSÁGAIN. A japán uszóbajnokságok megkezdődtek a Tokióba érkezett három amerikai uszórészvételével. A 100 méteres hátuszást az amerikai Way nyerte 1 p. 08.8 mp.-el. 1500 méteren a japán Negami győzött 19 p. 16.6 mp. alatt közben 800 méterre 10 p. 04.2 mp.-el, 1000 méterre 12 p. 41.8 mp.-el új világrekordot állított fel.

Az állami munkaközvetítő jelentése

(KOLOZSVÁR.) Az állami munkaközvetítő hivatalhoz a héten az alábbi munkaalkalmakról érkeztek jelentések: Alkalmazást kaphat: 2 címfestő Ploesti, 2 hölgyfodrásznő, 1 német társalkodónő lassi, 1 cukrász, 1 manikűröző Cetatea Albă, 1 hölgyfodrásznő Bazarcic, 1 pék, 1 hölgyfodrásznő Turnu-Severin, 1 hölgyfodrásznő Campulung, 1 hölgyfodrásznő Galati, 1 cipőfelsőrészkesztő, 2 cipőragasztónő Bacau, 4 terocotta-kályhásnő, 3 cipőrich-toló, 1 szűrszabó, 2 cipész, 1 német-francia társalkodónő, 3 vasöntő, 1 dohánygyári munkás, 1 francia társalkodónő, 1 zongorahangoló Cluj.

MOZI

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán: Kettős műsor. Premier először Kolozsváron. I. Tét egy emberfej. Főszerepben: Lukis Inoff és Hary Baur. II. Forróvérű város. Főszerepben: Ian Kiepură és Brigitte Helm.

AZ OPERA-MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől közlik: Pillangó kisasszony. Sylvia Sidney világhírnéje. Partnere Cary Grant. Rendezte: Marion Gernig.

Jön: 1001 éjszaka meséje. Ramon Novarro és Mirna Loy.

CAPITOL-MOZGÓ MŰSORA:

Ma szerdán: Tanc és szerelem. Főszerepben: Thelma Todd, Ginger Rogers és a Ziegfeld görbők.

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán 7 és 9 órakor új műsor: A halálugár (vagy Chandu). Orientális nagy kálitáru kalanddráma. A Hindu sirenélék testvérfilmje. Főszerepben: Lugos Béla, Edmond Lowe és June Vlassek. Műsor előtt dupla Híradó.

Csütörtökön, pénteken nincs előadás.

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán: Ez jó ser Malecl! A legnagyobb filmkomikus legújabb vigjátéka. Kacagó orkán 2 órán keresztül. Főszereplő: Buster Keaton. Leszállított helyárak: 10 és 18 lej.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, augusztus 16

Bukarest. 13. Déli koncert. 13.45: Könnyű zene. 14.40: Könnyű zene. — 19.05. Népzene.

Budapest. 7.45: Torna utána hanglemezek. 10.45: Hírek. 11. Felolvasások. Utána hanglemezek. 13.05: Szimfonikus zenekar. 13.30: Hírek. 14.30: Hírek zongora kísérettel. 15.40: Hírek. 17. „Páris-tól Tokióig”, ifjúsági előadás. 17.45: Hírek. 18: „A huszonötödik”. Csermely Gyula előbeszélése. 18.50: Cigányzene. 19.30: Munkásfelőrá. 20: Hegedű zongora kísérettel. 20.45: A rádió külügyi negyedórása. 21. „Mocsányi-Lakos nyaraltatási akciója” — aktuális hangjáték-est. 21.25: Hírek. 22.10: Hanglemezek. 23.05: „Az Operaház zenekara”. 24.30: Jazz-zene.

Pozsony. 11.25: Magyar hírek. 13.10: Lemezek. 18.40: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. 23.45: Magyar hírek.

Bécs. 13: Lemezek. 15.10: Művészle-mezek. 17.10: Zongora hangverseny. — 18.50: Lemezek. 20.55: Rádió zenekar.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Apróhirdetésekre vonatkozó vidéki érdeklődőknek a lap levelezési rovatában válaszolunk.

Egyszintencia, Hivatalknok, Vég-kimerülésig bandázs nélkül, Kézpénz, Szoretta, Szerénység, Közép-korú nő, 40 éves, Eredményes, Vertreter, Pincemester, 700 lej, 52 éves, 100, jeligékre levelek vannak a kiadóban.

VÁROSUNKBAN tartózkodó Miss Elisabeth a híres grafológus (jó) nő rövid ittlété alatt oly nagy népszerűsége tett szert csodálatos tehetsége folytán, hogy állandóan tömegesen keresik fel Piata Mihai Viteazul 15. alatti szalonját, ahonnan mindenki a legnagyobb megelégedéssel távozik. (4857)

Mályai BRAD. Levelét eljuttattuk az illetékes cégnek.

SZORETTA! Levél ment kétféle. Egyik a kiadóba. (4853)

GRAFOLOGUS jósnő Regele Ferdinand 129. Tanácsot ad szerelem, állás, üzleti és peres ügyekben. Felvilágosít bármilyen ügyben. — Megmondja a jelent, múltat és jövőt. (4876)

ADÁS-VÉTEL

AUTOBUSZ eladó, jókarban, üzembépes, 28 típusu, 20 üléses, 32—6 hátsó gummival, teherkar rosszeriával is. Lazar Farkas, Dej. (4835)

ELADÓ díó teleháló és konyha-berendezések és egyéb butorok. Jasilor 10. (4855)

SZEKRÉNYEK, ebédlokkrendek, szalంగarnitura, fehér háló, asztalok, székek és egyéb butorok olcsón eladók. Decebal 3. (4854)

ORTH. kóser friss libaszir 56 lejért kapható kg.-ként. Regele Ferdinand 19. (4727)

EGY jókarban levő indító ellenállás 15 Amp. „Ganz” eladó. Cim a kiadóban. (4885)

ARANYÉRT LEGTÖBBET FIZET ÓRAKIRÁLY. PIATA MIHAI VITEAZUL 11. (312)

20—25.000 LEJES betétet keresek, mely az Albina Bankban van. Cim a kiadóban. (4871)

RÁDIÓ elsőrangú 4+1 lámpás Lumofon hálózati készülék olcsón eladó. Fülöp fodrász, Cal. Regele Ferdinand 17. (4865)

3 FÁZISU, 2800 ford. 0.6 HP motor megvételre kerestetik. Ideál fodrász, Str. Universitáti 2. (4864)

OLCSÓN eladók gyermek sportkocsik, triciklik, transmissió tengely lakatos szerszámok. Str. Fericei 12. (4861)

KÉTKEREKŰ taligát könnyebbet keresek. C. Motilor 85. Zilahy. (4862)

ITALMÉRÉS jól bevezetett, mindenféle engedélyekkel, főútvonalon kivándorlás miatt átadó. Cim a kiadóban. (4856)

KIADÓ LAKÁS

KAPUALATTI diszkrét bejárati csinosan butorozott szoba azonnalra kiadó. Cal. Motilor 81. (4614)

ISKOLÁS FIUK kath. és ref. gimnázium mellett teljes ellátást kaphatnak szerény díjazás mellett terményben is. (4833)

KIADÓ egy nagy butorozott raktárhelyiség. Regele Ferdinand 72. sz. (4850)

SZÉP tiszta szobába keresek urinő lakótársnőt. Str. Londrei 30. I. em. (4859)

DOROBANTILOR 19. alatt butorozatlan uccai szoba vízkagylóval benne, kiadó. Megtekinthető bármikor. Értekezni 3—4 között. (4858)

LAKÁST KERES

FORGALMAS helyen BOPIN-CÉNEK alkalmas üzlethelyiséget keresek. Cimeket Grigorescu 57. Molnár. (4872)

TISZTA, egészséges egy szoba, konyha lakást keres szeptember 1-re főposta közelében „Grácia”, főpostával szemben. (4867)

ÁLLÁST KAPHAT

ÖNÁLLÓAN dolgozó masamódot keresek szept 1-re. Cimeket a kiadóban. (4847)

ELSŐRENDŰ gépciklót keresünk azonnalra. Ajánlatokat Intre prinderile S. Filderman Bacău címre küldendők. (4352)

CSISZOLÓSEGÉD állandó munkára felvétetik. Str. Masinistilor 9. (4860)

GYAKORLOTT melltartó varrónőt keres „Grácia”, főpostával szemben. (4866)

HÖLGYFODRÁSZ tanulóleányt felveszek. Edison fodrászat, C. Motilor 51. (4869)

RAKTÁRKEZELÉSHEZ keresek azonnali belépésre egy férfit vagy nőt 35.000 lej készpénz garanciával. Fizetés havi 3000. Cimeket „Álindó állás” jeligére a kiadóba kérem leadni. (4868)

ÁLLÁST KERES

3000 lej övdékkal urinő alkalmazást keres sürgősen. „3000-nek” a kiadóba. (4851)

10.000 LEJ készpénz garanciával biztos megélhetést nyújtó raktárnok, vagy egyéb bizalmi állást keresek. Cim a kiadóban. (4863)

Szavanként 1 Lei, vastagabb betűvel 2 Lei. Legkisebb hirdetés ára 10 Lei. Jelíges, vagy cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 Lei. Apróhirdetéseket aznapi megjelenésre délelőtti 11 óráig lehet csak feladni.

JÓLFŐZŐ bejárónő mindenestől vagy takarítónőnek menne. Cimeket a kiadóba. (4848)

KÜLÖNFÉLÉK

PÁRISI SZABÁSZATI akadémián világhírű szísztemája szerint olcsónői SZABÁSZATI KURZUS kezdődik. Binder, Str. Memorandului 8. (4821)

HAT HÓNAPIG szép hullámos lesz a haja, ha azt Matlák nőfodrásznál készítteti részletek mellett. Piata Unirii 12. (4408)

TABOVITS kalapszalonn Piata Unirii 15., Meinféle helyiségbe költözött át. (4663)

ORTHODOX zsidó nagytemplomban férfi, női ülés bérbe, vagy örökáron eladó. Fischerné, Str. Ecaterina Varga 1. (4890)

ZONGORAT, vagy pianinót bérbe veszek. Zsurkóné, Str. Nádásé 29. sz. (4870)

A közönség panaszai

(KOLOZSVÁR.) Kaptuk az alábbi panaszos levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Alólírottak tisztelettel kérjük alábbi sorainknak b. lapjában helyet adni szíveskedjék:

Még 1930-ban egy belügyminiszeri rendelet alapján feloszlatták az ország összes nyilvános házait. A rendeletnek eredetileg az volt a célja, hogy a fiatalokat megvédje a fertőző betegségek ellen. A prostitúáltak azonban ugyanott maradtak, ahol eddig. A rendelet visszafelé sült el, mert az örömnők, hogy megélhetésüket biztosítsák, az uccán kénytelenek fogni a „Palikat”. A rendőrség bizonyos uccákra korlátozta őket és elrendelte, hogy csak 10 óra után szabad kimenőik szomorú üzleti utjukra. Közülük azonban sok nem respektálja a rendőrségi rendeletet és mestörténik az a hallatlan eset, hogy két vagy három prostituált nő a város villanegyedeiben, a Grigorescu és Fantanelei uccán, már este 9 óra előtt molesztálják az arra haladó vagy ott lakó fiatalembereket. A fenti időpontban ezeken az uccákon lakó fiatal lányok kint szoktak sétálni mamájukkal. Nagyszerű látványokban van részük a prostituált nők részéről, akik, hogy sanyaru keresetüket növeljék, haneosan teszik meg ajánlatukat a férfiaknak. Felkérjük a rendőrséget, azonnal intézkedjék, hogy ezek a nők többé ne csináljanak örömtanyát a város egyik legelőkelőbb negyedéből.

Fogadja kérem Szerkesztő Ur soraink közléséért hálás köszönetünket.

Több Grigorescu-uccai lakók.

A gyönyörű és barátságos

Grand

étterem kerthelyiségében a Magyar Színházzal szemben világvárosi műsori láthat a közönség

Stanescu

Sambrai

híres tansulata Prima borok. Szolid árak. Azuga sör.

HI RE K

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: **MAYER ANTAL**

Nyomatott a **MAYER-NYOMDA** körforgó-gépén, Cluj.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand 66, balra Telefon 61.

Naptár Augusztus. 16. Csütörtök. Róm. kath. Rókus Ábrahám. Prot. Rochus B. Gör. kath. Diomedes. Aicibiad. Izs. 5. Eul.

JÓESTÉT!

SZALMAÖZVEGY

Samu kikíséri a vonathoz a feleségét, aki nyaralni megy. Alig indul az asszonnyal a vonat, Samu hirtelen és vidáman így morfondíroz: — Most gyorsan a mellényzsebembe szúrtatom a jeggyűrűmet, kivásárolom a nadrágomat, felvarrom a kabátomra a hiányzó gombokat, megcsoptatom a harisnyámat és senki sem hiszi el, hogy — nős vagyok...

AUTÓSZERENCSETLENSÉG

Rendőrtiszt: Maga is az autóban volt a katasztrófa alkalmával? Utas: Nem, én az autó alatt.

SIRATÓ

Kiss a temetőben egy sir előtt áll és könnyezve panaszkodik: „Ó, miért is kellett neked meghalnod!” Arra megy egy ismerőse és megkérdi: — Kit gyászol ilyen keservesen. Valamilyik közeli rokonát? — Nem, — feleli Kiss — a feleségem első férjét...

ELJEGYZÉS

— A vőlegényem, amikor igent mondtam, kijelentette, hogy a hetedik menyországban érzi magát. — Nem csoda. Ez a hetedik eljegyzése...

ÖRÖKSÉG

— Hogy lehet az, hogy a kedves vővérenek nincs hozománya, amikor az apja halálakor az egész vagyonát örökölte az apja után. — Mert a nővérem a végrendelet szerinti csak 33 éves korában veheti fel az örökséget és még mindig rá várakoznak ahhoz, hogy csak 23 éves...

— **IDŐJÁRÁS.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint élénkítő északi, északnyugati szél, felhősödés, eső, záporoszerű jelenségek várhatók. A hőmérséklet éjszaka lehül, reggel és délfelé fokozatosan felmelegedik.

— **Inspektorok gyógyszerárak.** Ezen a héten a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Dr. Hintz (Unirii-tér). Dr. Halász (Cuza Voda-tér). Flohr József (Reg. Ferdinand-ut). Diana (Str. Iorga).

— **Halálos autóbalesés filmfelvétel közben.** Megdöbbentő szerencsétlenség történt a prágai AB filmvállalat műtermében felvétel közben. Az egyik jelenetben egy teherautó egy vendéglő terraszára robbog. A jelenet felvételénél a teherautó halálra gázolta Heinrich Mattek Adolf szobrászt, aki valamikor színházigazgató volt.

Bíróság elé állítottak két munkást a Réti gyárbeli sztrájk miatt

(MAROSVÁSÁRHELY.) Sok minden derül ki egy törvényszéki tárgyaláson. Aki rendszeresen járja a bíróságot s ott szemügyre veszi a bűnözés „kuliszatitkait”, egy külön tanulmány anyagát szedheti fel, amiről köteteket lehetne írni, színeset, érdekeset és tanulságosat.

... Amikor például a gyáros maga biztatja fel a munkásait, hogy lépjenek ellene sztrájkba. Hát ez is mulatságos kis esetecske.

Ez úgy történt, hogy a Réti gyár munkásai sztrájkba léptek. A harc a kollektívszerződés körül folyt.

A gyár üzemvezetői bentmaradtak az üzemben és vállalták a testvérárlás konzekvenciáit.

Egy szép napon aztán ők is leálltak s mert emezeknek külön, hát-mögötti „szerződésük” volt a céggel, jött az inspektor

s bíróság elé állította a két vezetőt, Valtenberget és Fodort, hogy törvénytelenül sztrájkba vitték a vezetőket.

A tárgyalásnak aztán felette tanulságos fordulatai voltak. Amikor többek között azt vallotta a gyáros, hogy

a vezetők nem jószántukból áll-

tak le, hanem ömaga bérelte fel őket, hogy menjenek a sztrájkolók közé, tegyenek úgy, mintha ők is sztrájkolnának és közben teremtsenek egy olyan légkört, amellyel szét bomlasszák az el-lentálló tömeget.

Erre az inspektor szembe fordult most már a gyárvezérrel is és ennek vallomása dacára ítéletet kért az összes vezető ellen. Közben jött a két vádlott védője, dr. Ghilea Gyula, aki az inspektort belevitte egy zsák-uccába. Azt kérdezte a kintinó ügyvéd az inspektortól, hogy létezhet-e egy üzemben két kollektívszerződés?

Az inspektor diplomatikusan jelentette ki, hogy az üzemvezetők szerződése nem kollektívszerződés volt, hanem magánszerződés...

— Hát ha magánszerződést szegtek meg a sztrájkbalépő vádlottak — replikázott a jogász —, akkor nem követhettek el törvénytisést, mert a törvény csak a kollektívszerződéseket védi...

Erre az inspektor nagyon halkán, mondhatni észrevétlenül leült és a bíróság felmentette a két fővádlottat.

A konzekvenciákat tessék levonni.

Szatmáron elkeseredést keltett a magyarság körében, hogy a Kölcsei szobor oszlopairól a felírást eltávolították

(SZATMÁR.) A városi tanács legutóbb tartott ülésén foglalkozott a református egyháznak azon kérésével, hogy a Lános templom előtti parkban álló emlékoszlopot, amelyen Kölcsey mellszobra volt elhelyezve, a templom bejáratához közelebb helyezhesse el. A tanács teljesítette ugyan a református egyház kérését és megadta az engedélyt az emlékoszlop áthelyezéséhez, de csak abban az esetben, ha az emlékoszlopon levő feliratokat a református egyház eltávolítja. Az emlékoszlopon az egyik oldalon a magyar himnusz első sora, a má-

sikon Kölcsey Ferenc neve és 1864 évszám, a harmadikon: „A haza mindnek előtt!”, a negyedik oldalon pedig a következő verssor van bevéve:

„Hass alkoss, gyarapíts
És a haza fényre derült!...”

Ezt a Kölcsey-szobrot Kallós Ede szobrászművész mintázta és Párisban Barbedien műhelyében öntötték ércbe. A szobrot 1897 évben leplezték le.

A tanácsi határozat a magyarság körében érthető elkeseredést váltott ki.

— **DR. HAVAS JÓZSEF** fül-, orr-, gége szakorvos hazaérkezett és rendeléseit Calea Regele Ferdinand 30. szám alatt megkezdte.

— **Kereskedői hazafiasság.** Az elmúlt napokban a párisi Rue des Martyron az egyik kiskereskedő külföldi színű, zöld, sárga, piros, fehér stb. színű gyümölcsöt és olajbogyót árult. Attól való féltében, hogy a színorgia miatt elveszíti vevőközönségét, a következő különös táblát akasztotta ki sátra elé: Felelek érte, hogy minden árum Franciaországból való.

— **A Rivierán kirabolták a venezuelai elnök leányát.** A francia rivierán feltűnést keltő ékszerablás történt. Eddig még ismeretlen tettesek behatoltak a venezuelai elnök leányának: Carabassa asszony lakásába és elvitték az ékszerkazettát, amelyben kétféle millió frank értékű ékszerek és drágakövek voltak. A rendőrség a tettesek kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított, amely eddig még nem vezetett eredményre.

— **Venezuelos Angliában telepedik le.** Venezelosz, Görögország egykori európai hírvolt miniszterelnök Londonba érkezett és úgy tudja, hogy állandóan Angliában telepedik le.

— **A vonat elé vetette magát egy craiovai urileány.** Mehedinianu Mária 18 éves krajovai urileány a Scrisul Romanescu grafikai cég titkárnője tegnap súlyosan összeveszett mostoha anyjával. Emiatl elkeseredésében a temesvári gyors elé vetette magát. A vonat kerekei borzalmasan összeroncsolták a fiatal lány testét. Kórházba szállítás közben meghalt.

Hirdessen a „JÓESTÉT!”-ben

— **Artistafőiskolát alapított a szovjet.** Különös főiskola alakult Szovjetország fővárosában: főiskola, amelyen a cirkusz művészeit képezik ki. Tizenöt-tizennyolcéves fiatalembereket vesznek fel a tanfolyamra, amely három évig tart. Különböző akrobatákat, műlovárokat, zsonglőröket és klaunokat képeznek ki a főiskolán.

— **Vizrebocsátották „Budapest” nevű magyar óceánjáró hajót.** Ma délelőtt fényes ünnepség keretében bocsátották vízre a magyar fővárosban a „Budapest” nevű magyar tengerjáró gőzöst. Az ünnepségen megjelentek Horthy Miklós kormányzó a kormány tagja Gömbös Gyula miniszterelnök vezetésével s számos közéleti előkelőség. Az új gőzös parancsnoka az előkelő vendégeket végigvezette a gőzösn, a kik élénk figyelemmel szemléltek az új magyar óceánjáró pompás és modern berendezését.

— **Hétkilós gyermeket szült egy jasi asszony.** Slavescu Elena jasi asszonyt tegnap délelőtt heves szülési fájdalmak lepték el. Hozzá tartozói sietve kórházba szállították ahol az orvosok lemondtak életéről. Az asszony azonban az ápolók legnagyobb csodálkozására magához tért eszméletlenségéből és néhány órai rettenetes fájdalom után, hatalmasan kifejlődött egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az újszülöttet megmérték, hét kiló. Az anya állapota teljesen kielégítő.

— **Véletlenségből golyót röptett az agyába.** Caracoteanu Victor bukaresti fiatalember gondatlan ságának esett tegnap délután áldozatul. A fiatalember Brailán lakó nagybátyjánál nyaralt és tegnap dél után amikor egyedül maradt a lakásban, az asztal fiókjában kutatni kezdett. Az íróasztal fiókjában revolvert talált, amellyel játszani kezdett. A revolver hirtelen elsült és homlokán találta a szerencsétlen fiatalembert, akinek agyvelejét a lövés ereje teljesen szétrocsolt. A nagybátyja ellen a vizsgálat megindult.

— **Megdöntötték a buvár világrekordot.** A washingtoni tengeri mélységkutató intézet két buvája, Boebe William és Baron Otisch tegnap 765 méter mélyre ereszkedtek le a tengerbe és ezzel megdöntötték saját világrekordjukat, amelyet 1932-ben 680 méterrel állítottak fel. A kísérlet színhelye Bermuda szigetcsoporthoz tartozó egyik szigete volt. A buvárok megterhelés egyénenként elérte a 2500 kilógrammot.

— **Nemcsak a tengernek, de már a sztratoszférának is van kísértete.** Már a levegőnek is van kísértete. A repülők között éppen annyi babonás ember van, mint a tengerészek között. Pilóták gyakran mesélnek arról, hogy légi utjukon kísértetekkel találkoztak. Egy angol repülő most megírta a levegő legerdekebb kísértet-történetét. A világháború leghíresebb légi kísértete angol repülőgép alakjában kísértett. Vészes, halott pilótájával jedsoda siklott a levegőben a német repülők többször találkoztak vele, de hiába lőtték rá, mert a golyó nem fogta. Sholefield kapitányról, szerencsétlenül járt híres repülőőről is azt mesélik a babonás pilóták, hogy időnkint megjelenik ott, ahol lezuhant. Különös alakú repülőgépen lebeg, a motor hangosan berreg, azután robbanás hallatszik és a gép eltűnik az éjszakában...

Tizenhét ártatlan ember kálváriája az oknai sóbányában A hazaárulással vádolt Renoiu kapitány tizennégy embert küldött a másvilágra

(KOLOZSVÁR.) Tegnap este szerkesztőségi óra után egy szálmás külsejű öregember kopogtatott a redakció ajtaján. Azzal kezdte beszédét, hogy

hét évig és négy hónapig volt kényszermunkása az oknai sóbányának.

Ezt az embert Balázs Péternek hívják. Kész öregember, pedig még nincsen harmincéves.

BORZALMAS EMLÉKEK

De, mielőtt megszólaltatnók ezt a szerencsétlen emberrácsot, visszatérünk a múltba: 1927 novemberében a temesvári 94-es gyalogezred 16 közlegénye és egy őrmestere — egy csütörtöki estén — őrszolgálatot teljesített. A kaszányát és a mellette levő töltényraktárt őrizték. A századparancsnok Renoiu kapitány volt. A puskaporos magazin előtt Bálint Tamás — egyik a tizenhét közül — vigyázban állott, amikor nem messze tőle, a puskaporos tuloldalán levő szalmakazal lángot fogott és a tűz magasra csapott föl. Bálint kiabálására előrohant ennek 16 társa, valamennyien hozzáálltak az oltási munkálatokhoz, de az erős szél szikrát dobott a töltényraktár tetejére.

A fából épült raktár kigyúlt és a benne levő másfél vagon munició felrobbant. Szörnyű golyózápor keletkezett... leégett a kaszánya és a hirtelen támadt tűz óriási kárt okozott a közeli házakban is. A kivonult tűzoltóságnak három napi megfeszített munka árán sikerült csak a tüzet lokalizálni.

AZ ÍTELET

És következett a felelősségre vonás. Renoiu kapitányt előállították, azonban ő minden felelősséget az őrszolgálaton levő katonákra hárított. Az ügy a szebeni hadbírószék elé került. A bíróság néhány napi tárgyalás után már megállapította a vádlottak ártatlanságát, amikor Renoiu kapitány két asszonyt jelentett be tanuként, akik „látták, amikor néhány katona felgyújtotta a municiós raktárt. A tanuk esküvel bizonyították állításukat, mire a hadbírószék a tizenhét vádlott katona között 240 évi kényszermunkát osztott ki. Az elítélteket vasraverve szállították az oknai sóbányába, ahol mindjárt az első évben meghalt az egyik, aztán még kettő... Hét évi és négyhónapi kényszermunka után az életben maradt tizennégy embert szabadon eresztették, mert kiderült, hogy a töltényraktárt és a kaszányát Renoiu kapitány gyújtotta fel, aki hogy magáról elhárítsa a felelősséget, két asszonyt bérelt fel 100 ezer lejért hamis tanuvallomásra.

A SZABADULÁS

— Ez év márciusában szabadultunk ki — mondja Balázs Péter. — A kapitány urat odavitték, ahol mi voltunk. Husz évre... A hamis tanukat 15—15 évre ítélték... És miniket szabadon eresztettek. Ugy rabruhában, ahogy voltunk kárpótlásul etettek, itattak és az állam komoly ígéretet tett arra, hogy valamennyiünknek életfogytiglan gondoskod-

ni fog az ellátásáról. Tizennégyen láttuk meg ismét a másvilágot, de mi hat évig egyfolytában ezerötszáz méter mélyen dolgoztunk és laktunk a föld alatt... Egyik közülünk megvakult... a többiek pedig belehaltak a szabadságba. A levegő ölte meg... Ma mindössze hárman élünk Gheorghe Dumitru, Bálint Tamás és én. Mind a hárman kórházban vagyunk. Bálint már a végét járja. Ide nézzen a szerkesztő ur! — Kigombolja a kabátját, hatalmas operáció van a mellén. Amikor beszél, sípol a melle. A háta görbült, nehezen lát. Azt mondja, megviselte a földalatti fény...

— Mióta van Kolozsváron? — kérdeztük.

— Három hete. Most lábbadozok.

A katonakórház a lakásom. Ez a ruha, ami rajtam van, az egyik barátomné, aki szintén beteg. Nekem mim sincs a rabruhán kívül... csak az a hét év, amit az a hazaáruló elrabolt az életemből...

...azok az emlékek, amiket itt lent, a föld gyomrában szereztem... Sólenezekből kátyát csináltam, azaz próbáltuk felejtetni a reakvató biztos érzetét.

Balázs Péter nevében arra kérjük a tehetősebb olvasóinkat, hogy ennek az életlehetőségeiből kiforgatott embernek bármilyen adományt a szerkesztőségünkhöz benyújtani szíveskedjenek.

Capitol-Mozgó

Ma premier!

Tánc és szerelem

Főszereplők: Thelma Teod, Ginger Rogers és a Ziegfeld görlek

A Semmitőszék összi-ülése fogja tárgyalni a másfélmilliárdos tulkiadásért felelős egyének ügyét

(BUKAREST.) Magánforrásból vett jelentés szerint a Skoda-bizottság szeptember elseje után terjeszti elő jelentését. A legfontosabb pontja ennek az lesz, hogy bíróság elé kell utalni azokat, akik felelősek az ominózus Skoda-szerződés megkötéséért. Tudni kell ugyanis — és ezt a „Jóesét!” meg is írta —, hogy a Skoda-hadiszergyárral kötött megállapodás során majdnem másfélmilliárd lejtel többet fizettek a gyárnak, mint amennyit ez kért a szállítandó hadianyagokért. Állítólag elsősorban

az akkori nemzetvédelmi minisztert fogják felelősségre vonni. Az alkotmány értelmében az ilyen esetekben a kamara és a szenátus együttesen határoz a megvádolt miniszter kiadatása ügyében. A jelzett időben Chioschi tábornok volt a hadügyminiszter, így felelt a Semmitőszék valamennyi szekciójának össziülésében fognak itélkezni. Nagyrománia megalkulása óta ez az első eset, hogy aktív tábornok, illetve volt miniszter fölött ítéletet mondanak.

Tizenkilencnapi éhségsztrájk után két gyilkos megszökött a konstancai rabkórházból

(KONSTANCA.) Vakmerő szökési kísérletet hajtott végre az elmúlt éjszaka két ismert bűnöző: Lambru Ioan és Dideu Iancu. A két gonosztevő a múlt évben több társával együtt behatolt Parsec Minas konstancai pék lakásába.

Revolverlövéssekkel leterítette a pékmester feleségét, őt magát pedig súlyosan megsebesítette, azután pedig a kéznél fekvő értéktárgyakat és készpénzt magához véve elmenekült.

A rendőrség ügyessége folytán a két gyilkos néhány órával a tett elkövetése után kézrekerült. Mindketten közel egy évig vizsgálati fogságban ültek. Hasztalanul várták, hogy ügyükben kitűzzék a főtárgyalást, emiatt éhségsztrájkba kezdtek. Tizenkilenc napig nem vettek

magukhoz semmi élelmiszert, egyedüli táplálékuk naponként egy-egy pohár víz volt.

A két gonosztevő a hosszas éhségsztrájk miatt annyira legyengült, hogy nagyon súlyos állapotban mindkettőt rabkórházba szállították.

Tegnap éjszaka a két banditának sikerült az őket őrző két központi fegyőrt leitatnia és amikor az örök mély álomba merültek, kimenekültek a kórház udvarára.

Itt már várta őket egy előre odakészített csomag, amelyből percek alatt ruhát váltottak, majd lepedőkön leereszkedtek a kórházat övező magas köfalról, s azután nyomtalanul eltűntek. A két bandita kézrekerítésére széleskörű nyomozást vezettek be.

Holnap folytatják a tárgyalásokat a famunkások bérharca ügyében

(KOLOZSVÁR.) A tegnapi sztrájkban beszámoltunk arról, hogy a faipari munkások Kolozsváron sztrájkba léptek. A munkafeladatnak közvetlen okozója — a munkások szerint — az volt, hogy

a főnökök és a munkások között hatszori tárgyalás után nem sikerült véglegesen megállapítani a munkabéreket.

Az eddigi tárgyalások során, amelyeken a munkaügyi inspektoráson folytattak, eldőlt ugyan az egy éven át gyakorlattal, valamint a kisegítő alkalmazottakra vonatkozó munkabé megállapítása.

Az önállóan dolgozó munkások bérösszegében azonban a munkáltatók elutasító magatartása miatt nem sikerült megegyezést létesíteni.

Ugyisint nem történt megegyezés a női munkaerők alkalmaztatása, műhelyenkivüli, valamint vidéki vállalkozások, tulorai foglalkoztatás ügyében. Tárgyalásokat a munkások vezetőitől nyert értesüléseink szerint holnap folytatják. A munkásság körében a hangulat bizakodó és remélik, hogy sikerülni fog jogos követeléseknek érvényt szerezni.

Elfogtak egy régi gyilkos ság tettesét egy joghallgatóság személyében

(GALAC.) A Regele Ferdinand községbeli rendőrség hosszas nyomozás után tegnap

letartóztatta Falasnone Teodor harmadéves joghallgatót, a községi bírónak fiát, gyilkosság gyanúja miatt.

A községben a múlt év folyamán ugyanis Teodor Maxim gazdálkodó kertjében puskaalövés érte, amelynek következtében

a gazdálkodó hosszas kinszenvedés után meghalt.

A gyanu a joghallgatóra hárult, de a csendőrségnek mindeztideig nem voltak bizonyítékai a diák bűnössége mellett. Néhány nappal ezelőtt azonban

olyan adatok jutottak a csendőrség kezére, amelyek kétségtelenné tették, hogy a gyilkosságot Falasnone követte el.

A csendőrség parancsnoka személyesen tartóztatta le a joghallgatót, aki első ijedtségében beismerte tetteit, de azzal védekezik, hogy a gyilkosságot gondatlanságból követte el.

A tényállást a további nyomozás után hivatalosan tisztázzák.

Pénzhamisító bandát leplezett le a hunyadi csendőrség

(KOLOZSVÁR.) Az elmúlt napokban a hunyadi csendőrség házkutatást tartott Ulici Vasile Lonea községi lakosnál, amelynek eredményeképpen nagyarányú pénzhamisító készletet, ezenkívül 20 és 100 lejesekes hamisító pénznyomót találtak, valamint nagymennyiségű ólom, réz és ezüst anyagot. Ulici-ot letartóztatták és a vallatás során kiderült, hogy nem ő egyedül a pénzhamisító. A csendőrség letartóztatásba helyezte Langoteon Juont és Preda Jánost, valamint négy pénzhamisító cigányt. A kézrekerült pénzhamisító bandát ma délelőtt már át is adták a kolozsvári ügyészségnek.

CENZURAT